

Erik Amnå and Stig Montin (eds.), *Towards a New Concept of Local Self-Government?*, Bergen: Fagbokforlaget, 2000, 221 s.

Denne antologi søger at give et komparativt perspektiv på udviklingen i kommunestyre. Det lykkes kun delvist. Syv af bogens ni kapitler er landestudier om Japan (K. Akizuki), Ungarn (T. M. Horváth), Polen (M. Grochowski og J. Regulska), Spanien (J. Botella), Storbritannien (G. Stoker), Sverige (S. Montin og E. Amnå) og Norge (H. O. Larsen og A. Offerdal). Disse kapitler indeholder dels basale oplysninger om de enkelte landes kommunale systemer, dels overvejelser om den seneste udvikling i disse systemer. Vurderet på egne præmisser er flere af disse kapitler spændende, og de indeholder alle nyttig information. Endvidere er flere af de medtagne lande relativt ubeskrevne i den eksisterende litteratur, hvilket gør dem særligt interessante.

Problemet ved bogen er kapitlernes heterogene karakter. Det første spørgsmål, der rejser sig for læseren, er, hvilket kriterium redaktørerne har udvalgt de medtagne lande efter. Det er et relevant spørgsmål, fordi bogen omfatter en usædvanlig landesamling fra såvel Nord-, Syd- og Østereuropa som Asien. Redaktørerne giver dog ikke noget svar på dette spørgsmål. Det næste spørgsmål, der rejser sig, er, hvilke forhold der søges belyst i de enkelte landekapitler. Også her melder redaktørerne dog hus forbi. Som det anføres i indledningskapitlet (p. 21): "The contributions do not follow any specific guidelines".

Disse forhold betyder, at det er vanskeligt at drage en generel lære af landestudierne. Det er en skam, for ifølge en most-different-systems logik indeholder materialet potentiale i denne retning. Stig Montin søger i indledningskapitlet at opstille en begrebsramme for studiet af kommunestyre. Det gøres i form af en opridsning af de dilemmaer, kommunestyre befinder sig i: Er kommunerne en integreret del af velfærdsstaten eller autonome politiske enheder? Skal lokal autonomi forstås som et vertikalt eller horisontalt forhold? Hvordan skal borgernes forhold til deres kommune begribes? Kommunitarismen, funktionalismen og *governance*-litteraturen tages her til hjælp. Montin har mange gode tanker, om end der nok rejses flere spørgsmål, end der besvares. En væsentlig anke er dog under alle omstændigheder, at begrebsrammen fremstår isoleret i forhold til bogens landekapitler, som ikke er skrevet med denne som udgangspunkt.

Afslutningsvis søger Erik Amnå at samle trådene fra landekapitlerne. Det er en svær opgave. Amnå afsætter kun fem sider til den. Man savner overvejelser om, hvilke spørgsmål, forhold eller fænomener landekapitlerne – deres heterogene karakter til trods – giver mulighed for at belyse i mere generel forstand. Amnå's konklusion er: "We clearly see converging tendencies in countries, despite quite dissimilar historical experiences" (p. 214). Konvergensen består angiveligt i en generel fremvækst af lokale *governance*-strukturer som reaktion på faktorer såsom "globalisation, differentiation, networks, multiple identities and ad hoc-representations", der ses som uafhængige af historiske forskelle landene imellem (p. 216). Konklusionen savner en klar basis i landekapitlerne. Den har mere karakter af overvejelser i forlængelse af disse end en tværgående opsummering af, hvad de enkelte analyser viser. Den fremstår med andre ord som et postulat.

Erik Amnå and Stig Montin (eds.), *Towards a New Concept of Local Self-Government?*, Bergen: Fagbokforlaget, 2000, 221 s.

Denne antologi søger at give et komparativt perspektiv på udviklingen i kommunestyre. Det lykkes kun delvist. Syv af bogens ni kapitler er landestudier om Japan (K. Akizuki), Ungarn (T. M. Horváth), Polen (M. Grochowski og J. Regulska), Spanien (J. Botella), Storbritannien (G. Stoker), Sverige (S. Montin og E. Amnå) og Norge (H. O. Larsen og A. Offerdal). Disse kapitler indeholder dels basale oplysninger om de enkelte landes kommunale systemer, dels overvejelser om den seneste udvikling i disse systemer. Vurderet på egne præmisser er flere af disse kapitler spændende, og de indeholder alle nyttig information. Endvidere er flere af de medtagne lande relativt ubeskrevne i den eksisterende litteratur, hvilket gør dem særligt interessante.

Problemet ved bogen er kapitlernes heterogene karakter. Det første spørgsmål, der rejser sig for læseren, er, hvilket kriterium redaktørerne har udvalgt de medtagne lande efter. Det er et relevant spørgsmål, fordi bogen omfatter en usædvanlig landesamling fra såvel Nord-, Syd- og Østereuropa som Asien. Redaktørerne giver dog ikke noget svar på dette spørgsmål. Det næste spørgsmål, der rejser sig, er, hvilke forhold der søges belyst i de enkelte landekapitler. Også her melder redaktørerne dog hus forbi. Som det anføres i indledningskapitlet (p. 21): "The contributions do not follow any specific guidelines".

Disse forhold betyder, at det er vanskeligt at drage en generel lære af landestudierne. Det er en skam, for ifølge en most-different-systems logik indeholder materialet potentiale i denne retning. Stig Montin søger i indledningskapitlet at opstille en begrebsramme for studiet af kommunestyre. Det gøres i form af en opridsning af de dilemmaer, kommunestyre befinder sig i: Er kommunerne en integreret del af velfærdsstaten eller autonome politiske enheder? Skal lokal autonomi forstås som et vertikalt eller horisontalt forhold? Hvordan skal borgernes forhold til deres kommune begribes? Kommunitarismen, funktionalismen og *governance*-litteraturen tages her til hjælp. Montin har mange gode tanker, om end der nok rejses flere spørgsmål, end der besvares. En væsentlig anke er dog under alle omstændigheder, at begrebsrammen fremstår isoleret i forhold til bogens landekapitler, som ikke er skrevet med denne som udgangspunkt.

Afslutningsvis søger Erik Amnå at samle trådene fra landekapitlerne. Det er en svær opgave. Amnå afsætter kun fem sider til den. Man savner overvejelser om, hvilke spørgsmål, forhold eller fænomener landekapitlerne – deres heterogene karakter til trods – giver mulighed for at belyse i mere generel forstand. Amnå's konklusion er: "We clearly see converging tendencies in countries, despite quite dissimilar historical experiences" (p. 214). Konvergensen består angiveligt i en generel fremvækst af lokale *governance*-strukturer som reaktion på faktorer såsom "globalisation, differentiation, networks, multiple identities and ad hoc-representations", der ses som uafhængige af historiske forskelle landene imellem (p. 216). Konklusionen savner en klar basis i landekapitlerne. Den har mere karakter af overvejelser i forlængelse af disse end en tværgående opsummering af, hvad de enkelte analyser viser. Den fremstår med andre ord som et postulat.

Den samlede vurdering er, at bogen indeholder megen nyttig information om forskellige landes kommunale systemer. Så må de komparative lærer drages en anden gang.

Jens Blom-Hansen
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Paul Hainsworth (ed.), *The Politics of the Extreme Right: From the Margins to the Mainstream*, London og New York: Pinter, 2000, £15.99.

I løbet af de sidste ti-tyve år har det yderste højre fået en varig plads i partisystemerne i en række europæiske lande: Frankrig, Østrig, Italien, Belgien, Danmark, Norge. I andre lande finder man på samme plads småpartier med meget svingende succes; det gælder for eksempel Tyskland, hvis udvikling alle følger med stor opmærksomhed. For det tredje er der lande, hvor ekstreme højrepartier indtil videre kun har haft fiasko: England og Holland. Og som en fjerde kategori kan man tage nogle af de postkommunistiske lande, hvor nationalistiske og populistiske partier nu spiller en iøjnefaldende rolle: Serbien, Rusland og Rumænien.

Det var 12 lande i alt, og Hainsworths antologi indeholder et kapitel om hvert af dem, bortset fra at Danmark og Norge behandles sammen (i et fælles kapitel af Jørgen Goul Andersen og Tor Bjørklund); til gengæld behandles USA's mangfoldighed af højreradikale bevægelser i et slutkapitel. Bogen kommer altså langt omkring og dækker sit emne godt. Den er fortrinlig at have stående på reolen for enhver, der vil ajourføre sin viden om disse partiers udvikling, politik, vælgerbasis, op- og nedture ved valgene, samt forfatterens vurdering af årsagerne her til.

Nogle af forfatterne er også inde på komparative spørgsmål, som for eksempel hvorfor højreradikalismen kan få succes i Belgien (Vlaams Blok), når den ikke kan i Holland. Men de eneste, der lægger et komparativt perspektiv til grund for deres bidrag, er Goul Andersen og Bjørklund. Det ville have været interessant, hvis flere forfattere havde samarbejdet på denne måde. Flere af de øvrige kapitler lider også under, at forfatterne ikke har fundet det umagen værd at konsultere vælgerundersøgelserne eller de komparative interviewundersøgelser, der ellers i så rigt mål er blevet tilgængelige netop inden for de seneste femten år. I det mindste når sådanne partier når op på 15-20 procent af stemmerne ved et parlamentsvalg, skulle man synes, det var både overkommeligt og væsentligt at fremskaffe nogle data om partiets vælgerbasis, de udslaggivende *issues* og lignende. Hvilken betydning har for eksempel fremmedhad og indvandrerspørgsmål for valget af et højreradikalt parti i de forskellige lande? Det må man gå til andre kilder for at få belyst. Faktisk er der nogle af forfatterne, der kun sjældent kommer på den tanke, at partier jo også har vælgere. Tom Gallaghers kapitel om Italien er for eksempel en fortrinlig historisk redegørelse for Alleanza Nazionale